

Hva innebærer forsvarlighetskravet i barnevernsaker?

Advokat Tore Roald Riedl

Tema

1. *Forsvarlighetsbegrepet – i spenn mellom juridiske og barnevernfaglige vurderinger.*
2. *Barnevernfaglige analyser: Resonnement under noen grad av usikkerhet.*

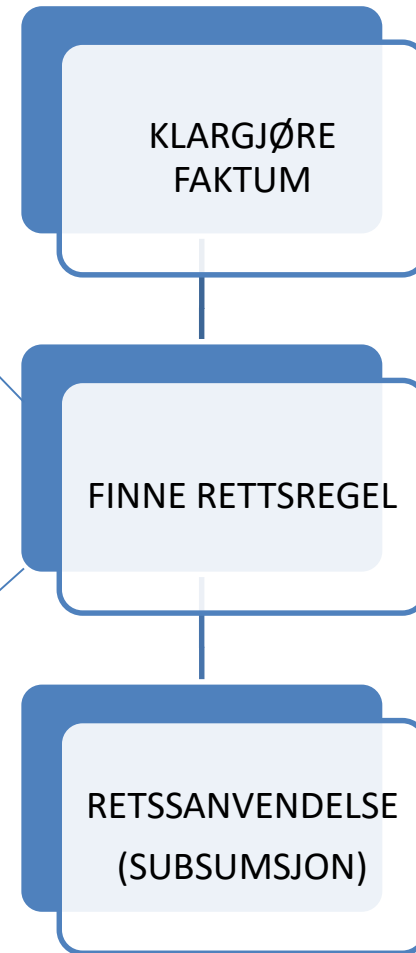
Mitt opplegg:

- Litt om juridiske vurderinger (skjønnsutøvelse innen en normrasjonell beslutningsmodell)
- Om forsvarlighet som rettssikkerhetsgaranti på ulike nivåer
- Særlig forsvarlighetsnormen i bvl. § 1-4
- Om forsvarlighet i en barnevernsaks ulike faser (med noen eksempler)
- Om konsekvenser ved brudd på forsvarlighetsnormen

Juridisk- vs. faglig skjønnsutøvelse - Lynkurs i «rettsanvendelse» (lovskjønn)

Rettskilder i «trinnhøyde»:

- menneskerettigheter
- Grunnlov
- Lov
- Forskrift
- Rettspraksis
- Forvaltningspraksis (tilsyn)/veiledere/rundskriv
- Juridisk teori
- «Reelle hensyn»

Barnevernloven § 1-4

«Tjenester og tiltak etter denne loven skal være forsvarlige.»

Fra prop 106 L s. 125:

«...det er viktig at det også innføres en rettslig standard som setter krav til faglig forsvarlige tjenester.... et lovfestet forsvarlighetskrav vil gi et viktig signal både til tjenesten og til brukerne... slik lovfesting vil styrke tilsynsmyndighetens muligheter til å kontrollere forsvarligheten av tjenesten.»

Forslag NOU 2016:16

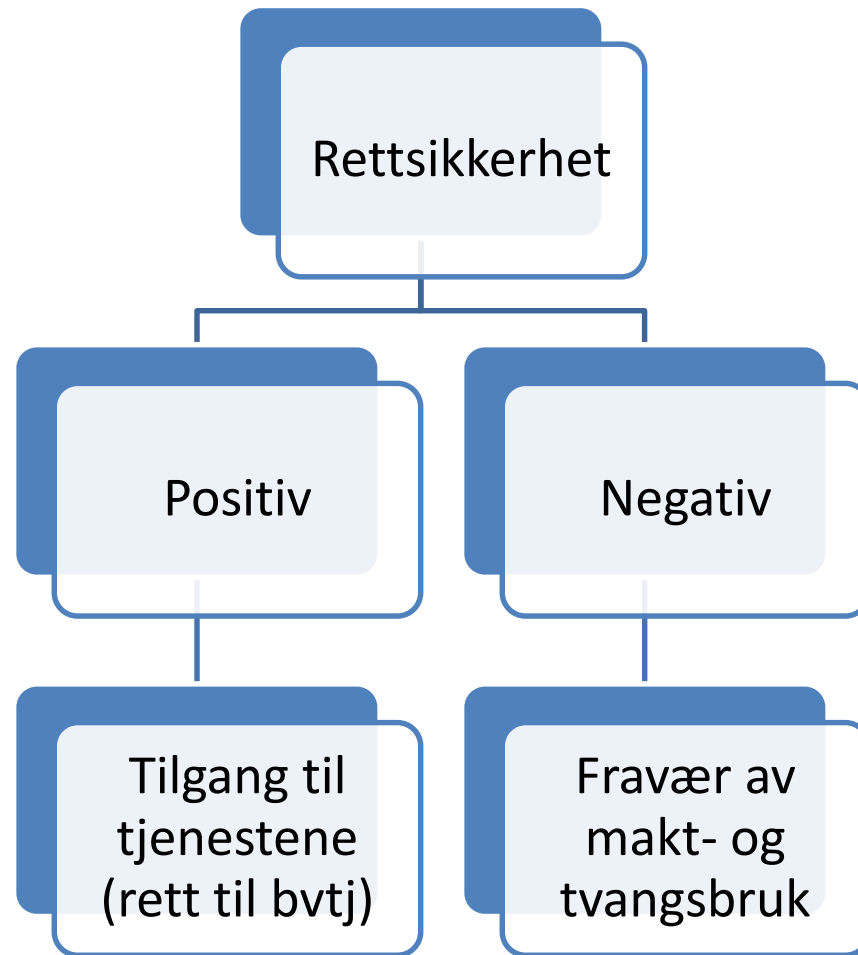
§ 4 *Krav til barnevernets virksomhet. Forsvarlighet*

Tjenester og tiltak etter denne loven skal være forsvarlige.

Barnevernet skal utøve sin virksomhet med respekt for og så langt som mulig i samarbeid med barnet og barnets foreldre.

Barnevernets tiltak skal ikke være mer omfattende enn det som er nødvendig, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig.

Forsvarlighetsnormen som «rettssikkerhetsgaranti»

FORSVARLIGHETSNORMEN EN VIKTIG GARANTI, SAMMEN MED ANDRE MATERIELLE OG PROSESSUELLE RETTSSIKKERHETSGARANTIER VED BEGGE INN FALLSVINKLER

Forsvarlighet og materiell rettssikkerhet

Regler som sier noe om hvordan saken skal løses

- Sikre at meldinger vurderes riktig ift innhold, bvl. § 4-2
- Sikre at det åpnes undersøkelser når vilkårene i § 4-3 foreligger

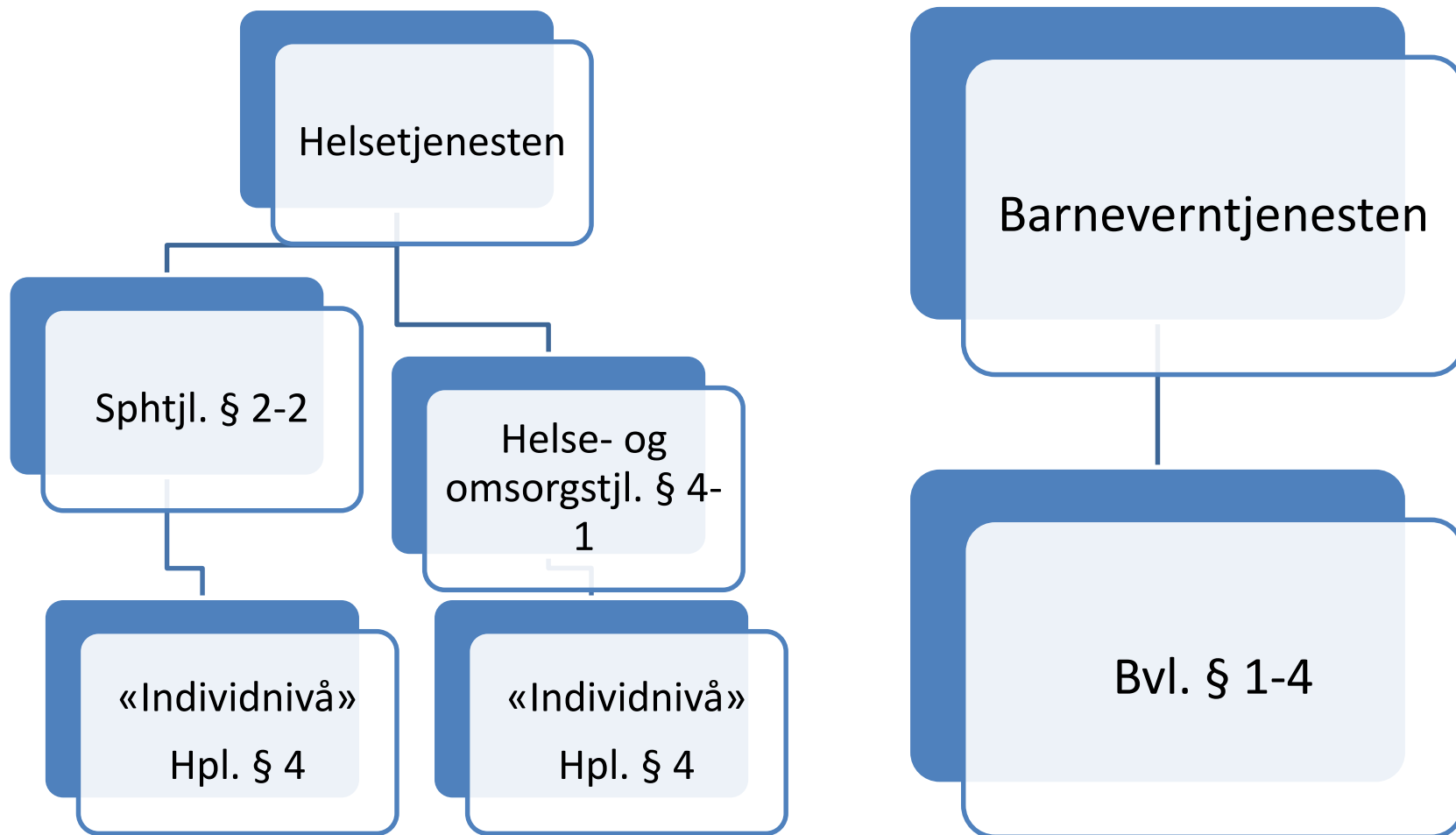
Forsvarlighet og prosessuell rettssikkerhet

Regler som sier noe om saksbehandlingen:

- Veiledningsplikt, fvl. § 11, partene informert om rettigheter og bvt informert om saksbehandling i undersøkelsessak
  - Evt sikret tilgang til tolketjenester
- Forsvarlig utredning av saken, fvl. § 17
- Overholdelse av tidsfrister for behandling av
  - Melding, bvl. § 4-2 'snarest, senest innen en uke'
  - Undersøkelse, bvl. § 4-3 jf. § 6-9 'snarest og senest innen tre måneder'
- Partsinnsyn ivaretatt, fvl. §§ 18-20
- Samtykke innhentet, jf. bvl. § 6-4 første ledd
- Barnet er blitt informert og hørt, jf. bvl. § 4-1 og § 6-3
- NOU 2016:16:
  - tydeliggjøre utredningsplikten og innføre krav om plan for undersøkelsen
  - Innføre krav om å føre journal

«Ulike forsvarlighetsnivå» - sammenligning helsetjenesten

Nærmere om forsvarlighetskravet på individnivå

Helsetjenesten

- Lovfestet forsvarlighetsnorm på individnivå (hpl. § 4)
- Autorisasjonssystem
- Reaksjonssystem (advarsel – begrensninger i og tap av autorisasjon evt. straffeansvar)
- Klagesystem – Statens helsepersonellnemnd (domstolene)

Barneverntjenesten

- Ingen lovfestet forsvarlighetsnorm på individnivå
- Ingen krav til formalisert kompetanse i loven (Obs – noe bemanningskrav i kvalitetsforskriften for institusjoner – men dette er et «systemkrav»)
- MEN: forsvarlighetskravet på systemnivå (bvl. § 1-4) stiller krav til at kommunen sikrer tilstrekkelig bemanning og faglig kompetanse

Systemnivået i barneverntjenesten – Internkontrollforskriften –» et sted å starte når man skal vurdere om barneverntjenesten har opptrådt forsvarlig?»

Internkontroll (§ 3):

«(...) tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.»

Innhold (§ 4):

- Klargjøre ansvarsfordeling internt
- Sikre kunnskap om lovverk
- Sikre kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet
- Gjøre bruk av erfaringer fra brukere til forbedringer
- Utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre prosedyrer, instruksjer, rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge lovbrudd
- Systematisk overvåkning av internkontrollen

Dokumentasjonskrav internkontroll (§ 5)

Finnes det nærmere retningslinjer om hva som er uforsvarlig?

- Lovens ordlyd er svært knapp.
- «...det vil hverken være mulig eller ønskelig å gi en detaljert og uttømmende beskrivelse av hva som vil være innenfor eller utenfor kravet til forsvarlighet» (BLD, prop. 106 L)
  - Men «innebærer at tjenestene må holde tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i et tilstrekkelig omfang.»
  - Innebærer at tjenestene til enhver tid har tilstrekkelig bemanning

Tilbake til barnevernloven – forvarlighet som «dynamisk» størrelse som endres over tid

- Bvl. § 1-4 er en «**rettslig standard**»

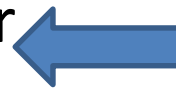
(dvs at det nærmere innholdet i bestemmelsen bestemmes av **normer utenfor selve loven**)

«Skjønnsmessig vurdering» (både juss og fag) av blant annet:

- formålet med barnevernloven (§ 1-1)
- hensynet til det enkelte barnets beste (§ 4-1)
- fagutvikling (bufdir)
- faglig praksis i barnevernet (yrkesetiske retningslinjer).
- allmenngyldige samfunnsnormer
- grunnprinsipper i barnevernet (legalitetsprinsippet, minste inngrep, barns medvirkning/rett til å bli hørt) – andre regelbrudd

De nærmere grensene for forsvarlig virksomhet klargjøres gjennom tilsynsutøvelsen.

De nærmere grensene for forsvarlighet blir til gjennom tilsynspraksis

- Tilsynsmodellen medfører behov for å vurdere faktum i retrospektiv.
- Understreker betydningen av dokumentasjon og notoritet rundt barneverntjenestens arbeid og vurderinger.
- Notoritet i helsetjenesten:
«Det som ikke er journalført har ikke skjedd»

«God faglig praksis» – Fra prop L 106 side 129.

- Barne,- ungdoms- og familiedirektoratet er nå et «fagdirektorat» (som Hdir har vært i mange år).
- Skal gi faglige anbefalinger om hva som er god barnevernfaglig praksis.
- De veiledende nasjonale retningslinjene vil bygge på tiltak og forslag til løsninger basert på oppdatert faglig kunnskap og forskning på barnevernfeltet.
- Retningslinjene vil være retningsgivende for de avveiningene barneverntjenesten må gjøre for å oppnå forsvarlighet og god kvalitet (avvik fra retningslinjene forventes å bli begrunnet og dokumentert).
- Gir også fortolkningsuttalelser om hvordan ulike bestemmelser i loven skal forstås.

Utgjør forsvarlighet en «minstestandard»?

- Vi ønsker jo alle at barneverntjenesten skal levere tjenester av god kvalitet – og at kommunene ikke skal legge seg på et nivå der virksomheten drives «rett over grensen» for det uforsvarlige
- .....men ser man på dette **kun** fra en rettslig synsvinkel, utgjør forsvarlighetskravet en minstestandard

Nærmere om uttrykket «minstestandard»

God barnevernfaglig praksis

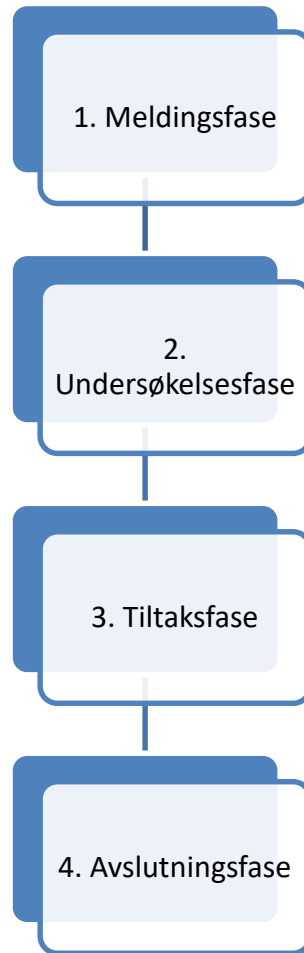

«et rom for kommunal skjønnsutøvelse» (prop. 106 L s. 129) (må likevel ha tilfredsstillende kvalitet, ytes i tide og i et tilstrekkelig omfang)

~~Uforsvarlig praksis~~

Forsvarlighetskravet gjelder i alle faser av et saksforløp

1. Meldingsfasen

- Risiko for feilvurderinger kan være relativt stor ved manglende struktur, tilstrekkelig faglig kompetanse og manglende tid.
- Utfordring knyttet til «notoritet» – beslutning om å henlegge (ikke åpne undersøkelse) er IKKE et enkeltvedtak (fvl. § 24 grunnlov)

MEN: Kravet til forsvarlighet i saksbehandlingen tilsier likevel at slike beslutninger begrunnes skriftlig:

- Viktig hvis det kommer flere meldinger på samme barn
- Viktig for å dokumentere bv tjenestens arbeid ved senere tilsyn («notoritet»)

NOU 2016:16

- forslag om å lovfeste krav til begrunnelse ved henleggelse av melding
- forslag om at henleggelse av undersøkelse skal være et enkeltvedtak som skal begrunnes

Forsvarlighet i meldingssituasjonen – «i spenn mellom juridiske og barnevernfaglige vurderinger»

Juridisk

Ligger det til barneverntjenestens mandat å åpne sak?

(§ 1-1) «å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid»,

Meldingens innhold?

(§4-3) «rimelig grunn til å anta»

Lav terskel for å åpne undersøkelse, jf. ot. Prp. Nr. 44

Faglig

Mandat:

Vanlige henleggelsesgrunner (mandat):

- Økonomiske utfordringer i familien?
- Barnelovproblematikk (**forsiktig med henleggelse – den nye «barnesykdom»**)?
- Sjikane?
- Melding fra privatperson eller offentlig organ?
- Helsetjenestens ansvar?

Innhold:

Inneholder meldingen informasjon som medfører at man har faglig grunnlag for å anta at et barns helse- eller utvikling medfører behov for tiltak etter bvl.

(krever kunnskap om utviklingspsykologi, traumeforskning, nevrobiologisk forskning, kulturanthropologisk forskning) ?

OBS: HVIS IKKE TILSTREKKELIG INFORMASJON – BE OM MER UTFYLLENDE OPPLYSNINGER

MEN: GLIR RASKT OVER I EN SITUASJON DER UNDERSØKELSE BØR ÅPNES.

Riksrevisjonens rapport 2012

” Barneverntjenestene har henlagt mange bekymringsmeldinger som enten **burde vært fulgt opp med en undersøkelse**, eller barneverntjenestene burde ha **innhentet mer informasjon** fra melder før beslutningen om å henlegge meldingen ble tatt.”

Fylkesmannens vurdering – tilsynssak

29.01.2015

Tilsynssak/ Søndre Nordstrand (barn 10 år) . Fylkesmannens brev av 29.01.15: Mor siktet for grov omsorgssvikt (mishandling i nære relasjoner), strl. § 282 . Barneverntjenesten fikk melding fra skadelegevakta, men henla saken.

*”Fylkesmannen vurderer på bakgrunn av de mottatte opplysningene at barneverntjenesten **skulle ha iverksatt en undersøkelse** av guttens omsorgssituasjon etter å ha mottatt meldingen fra skadelegevakten på grunn av meldingens innhold. Fylkesmannen vurderer at den samtalen som barnevernrepresentanten hadde med mor etter at barneverntjenesten hadde henlagt meldingen burde vært en del av en undersøkelse, jf. bvl. § 4-3».*

Konklusjon: «Barneverntjenesten i Oslo kommune, Bydel Søndre Nordstrand, har ved sin manglende iverksettelse av undersøkelsessak ikke overholdt barnevernlovens krav om snarest å undersøke forholdet der det er rimelig grunn til bekymring. Dette er brudd på barnevernloven § 4-3 første ledd.»

Bærum/Valdres-saken «13 år gml jente» - om å åpne undersøkelse

”Sakens hovedspørsmål er om barneverntjenesten har behandlet barnevernsaken forsvarlig, jf. bvl. 1-4. Sentralt sammen med vurderingen av forsvarlighet står vurderingen av hvorvidt barneverntjenesten har innfridd sin forpliktelse til å **sikre jenta nødvendig hjelp og omsorg til rett tid**, jf. bvl. § 1-1.”

”Fylkesmannen i Oslo og Akershus vurderer at barneverntjenesten i Bærum kommune ikke har overholdt barnevernlovens krav om;

- Å **åpne undersøkelse** med bakgrunn i informasjon som gir rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak etter bvl. Kap. 4, jf bvl. § 4-3 jf. § 4-2

Forebygging av uforsvarlighet

- Hvem mottar meldingene?
- Hvem vurderer meldingene?
- Er tilstrekkelig faglig kompetanse tilgjengelig for vurdering av meldinger som byr på særlige faglige utfordringer?
- Hvordan blir meldinger og vurderinger dokumentert?

2. Undersøkellesfasen

- Balanse mellom to hensyn:

«Hensynet til sakens opplysning», utredningsplikten i fvl. § 17

vs.

«Hensynet til de private parter» (så skånsomt som mulig)

KAN EN UBALANSERT UNDERSØKELSE DER DET ENE HENSYN VEKTLGEGGES I FOR STOR GRAD, VÆRE UFORSVARLIG?

Sakens karakter vil være svært avgjørende for hva som utgjør en forsvarlig undersøkelse

- Sakens alvorlighetsgrad – kan tilsi bred undersøkelse
- Konsekvenser for barnet ved manglende informasjonsinnhenting – kan bli svært synlig i ettertid
- Forutsetter aktiv bruk av «verktøykassen» i bvl. § 4-3, sammenholdt med § 6-4 (men altså ikke for aktiv).
- Forutsetter vurdering av behovet for å koble andre instanser på saken (politi/helse/ppt)

Nærmere om undersøkelsen – hva og hvem kan bidra til å gi et godt grunnlag for faglige vurderinger – ett faglig skjønn (ikke juridisk)

- Er det behov for å undersøke «hele» omsorgssituasjonen – dvs også den perifere far (Veileder – «Forholdet mellom barnevernloven og barneloven»)?
- Hvilke instanser kan gi relevant informasjon?
- Er det behov for å snakke med barnet – husk nytt andre ledd i § 4-1 (sikre medvirkning og dokumentere i «alle faser» av saken)?
- Er det behov for en sakkyndig utredning? (bufdir tolkningsuttalelse 54199-2/2016 – ikke krav om samtykke fra foreldre – FM kan utpeke sakkyndig)

Bærum/Valdres-saken «13 år gml jente» - om utredning og medvirkning

- Å **utrede** saken godt nok, jf. bvl. § 4-3 jf. fvl. § 17 og bvl. § 4-1 jf. barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 1
- Å sikre barns rett til **medvirkning**, jf. bvl. § 4-1 jf barnekonvensjonen artikkel 12

Ida-saken («Glassjenta») - undersøkellesfasen

”Fylkesmannen er komen til at Haugesund kommune **ikkje har gjennomført undersøkingar** i samsvar med barnevernlova § 4-3. Dette er og brot på kravet til forsvarlege barneverntenester som no er nedfelt i barnevernlova § 1-4, og som og var gjeldande tidlegare.”

Helsetilsynet 2011- noen funn

- « Kommunen har ikke gjort **risiko – og sårbarhetsanalyser**, eller gjennomført andre tiltak som er egnet til å kartlegge om og hvor det eventuelt er fare for svikt på barnevernsområdet.»
- «Kommunen **har ikke klare rutiner** for beslutning om, planlegging av, gjennomføring, evaluering og avslutning av undersøkelser. Saksmappene framsto som **ustrukturerte og mangelfulle** slik at det var vanskelig å spore vurderinger, beslutninger og aktiviteter.»
- «Kommunen har ikke rutiner som sikrer **barns rett til medvirkning** i undersøkelser, herunder foreligger det ikke rutiner for samtaler med barn.»
- «I saksmappene var det flere eksempler på **samtykke** til innhenting av opplysninger, men det framgår ikke av disse hvilke opplysninger som skulle innhentes; her lå bare standardlisten. Det manglet altså dokumentasjon av hva det faktisk er gitt samtykke til å innhente opplysninger om.»

Forebygging av uforsvarlighet

- Tilgjengelige kartleggingsverktøy
- Skriftlige rutiner for beslutning om, planlegging av, gjennomføring, evaluering og avslutning av undersøkelser.
- Gode dokumentasjonsrutiner – tiltaksplaner.
- Skriftlige rutiner for å sikre samtaler med barn og barns rett til medvirkning i undersøkelser.
- Aktiv bruk av plan for gjennomføring av undersøkelse og informasjonsinnhenting med mulighet for fortløpende evaluering av oppfølging av planen.

3. Tiltaksfasen

- Ofte ser vi i ettertid at hjelpetiltakene ikke var riktige, satt inn tidsnok eller tilstrekkelige – hvor lenge skal man forsøke hjelpetiltak før man fremmer § 4-12 (venter man i noen saker «uforsvarli» lenge)?
- Forsvarlighet stiller krav til god faglig forankring slik at man treffer med adekvate og nødvendige tiltak, basert på den situasjonen barnet og familien befinner seg i.
- Oppfølging av utvikling under tiltaksfasen er også svært viktig, herunder vurdere barnets behov for hjelp fra og avklaringer med andre instanser (BUP/PPT/kriminalomsorg/utlendingsmyndighetene).
- Dokumentasjon av faglige vurderinger også i tiltaksfasen.

LE-2015-60033

«Lagmannsretten fant at kommunen kunne bebreides for å ha unnlatt å beslutte omsorgsovertakelse etter [barnevernloven § 4-12](#). Kommunen ble dømt til å betale erstatning for lidet tap med kroner 2 millioner.»

Retten vurdering: Forholdene i hjemmet var så alvorlige fra midten av 1980-tallet (altså 30 år tilbake) at det var grunnlag for tiltak og evt beslutte omsorgsovertakelse.

De «glemte» fosterhjemmene

- Tilsynsfører er obligatorisk
- Men dette er ikke nok:

Barneverntjenesten har ansvar for egen oppfølging av fosterhjemmene – fosterhjemsbesøk – kjennskap til barnas utvikling/behov for tjenester fra andre tjenestefelt – kjennskap til fosterforeldernes utfordringer osv.

(dokumentasjon av vurderinger underveis)

De «glemte» atferdsplasseringene

- Fylkesmannen fører obligatorisk tilsyn
- Men dette er ikke nok:

Barneverntjenesten har også ansvar for egen oppfølging av plasseringen – kunnskap om ungdommens vansker og utvikling – kunnskap om institusjonens utfordringer osv.

(dokumentasjon av vurderinger underveis)

Ida-saken («Glassjenta») - tiltaksfasen

”Fylkesmannen er kome til at Ida ikkje fekk forsvarlege barneverntenester jamfør barnevernlova §§ 1-4, 4-1, 4-16, jamfør også krav til styring og leiing etter internkontrollforskrifta § 4 g og h.”

Fortst. Ida-saken – elementer i forsvarlighetsvurderingen

- Tok ikke tilstrekkelig hensyn til jentas behov ved valg av tiltak
- La ikke godt nok til rette for samarbeid og medvirkning for jenta.
- Manglende vurdering av fosterhjemmets behov for veiledning og behov for tiltak.
- Ikke grundig nok vurdering da man endret bestilling fra fosterhjem til institusjon.
- Ikke forsvarlig vurdering av jentas behov for bosted.
- Fulgte ikke tilstrekkelig med på omfang av tvangsbruk og behov for endringer som følge av det.
- Sørget ikke for en samlet forståelse av jentas helseutfordringer og overførte ikke info til BUP der hun flyttet.
- Brukt politiet på en måte som ikke var i samsvar med barnevernloven.

Forts. Ida-saken – BUFETATs ansvar for forsvarlighet

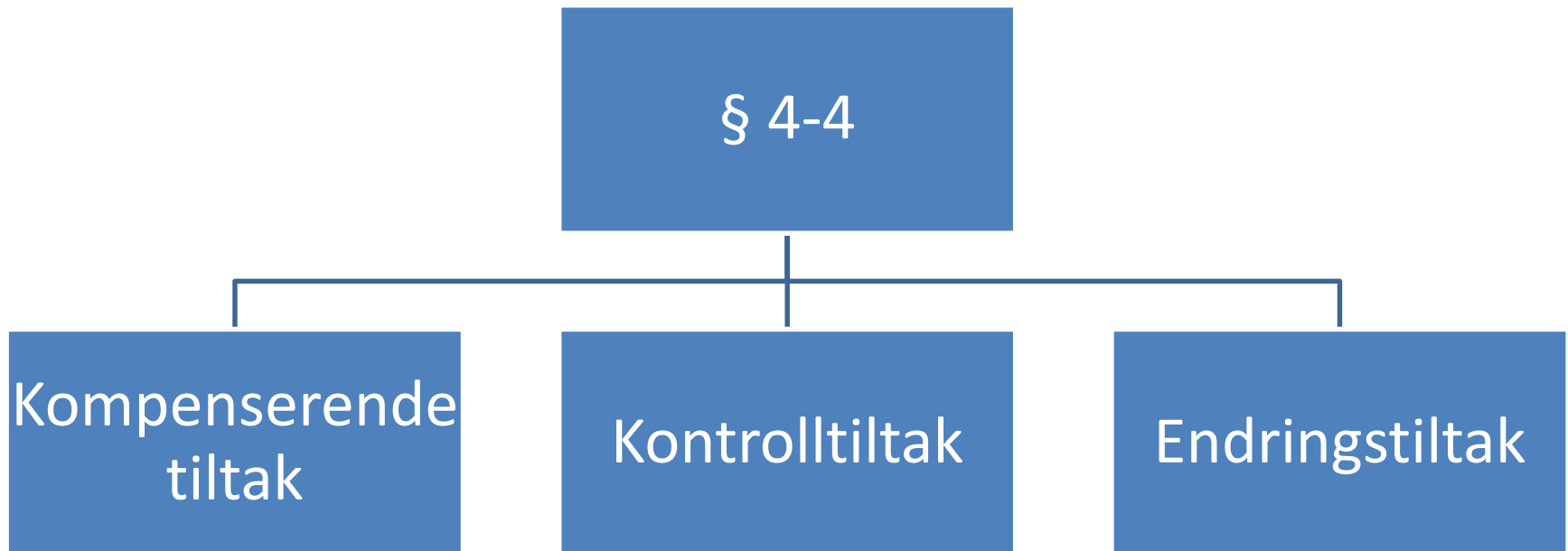
Fylkesmannen har komen til at Bufetat ikkje har oppfylt bistandsplikta etter barenvernlova § 2-3 andre ledd. Dette grunngjev vi med følgjande:

- Bufetat gav ikkje forsvarleg bistand til karmøy kommune. Det forsto ikkje, eller tok ikkje nok omsyn til informasjonen dei hadde.
- Bufetat vekta ikkje vesentlege moment i saka; Dei vurderte ikkje ønsset til Ida. Dei vurderte ikkje korleis samarbeidet med dei barne- og ungdomspsykiatriske tenestene fungerte.

4. Avslutning av sak

- Etter undersøkelse og evt periode med hjelpetiltak.
- Svært viktig med dokumentasjon av faglige vurderinger ved beslutning om avslutning av sak.
- I særdeleshet i saker som avsluttes med bekymring.
- Nytt moment i forsvarlighetsvurdering: Utvidet adgang til forslag om pålegg om hjelpetiltak i § 4-4. Bør være vurdert og vurdering dokumentert.

Ny struktur – nye hjemler – ny ”tiltakskatalog”

Terskel: for å skape «tilfredsstillende omsorg»
(lavere enn § 4-12)

Ida-saken («Glassjenta») - avslutningsfasen

”Haugesund har vidare brote kravet til forsvarleg verksemd ved at dei **avslutta saka** i 2009 utan at dei hadde grunnlag for det. Denne avgjerda er **ikkje grunngjeve.**”

Konsekvenser av brudd på forsvarlighetsnormen

- Krav om endring, bedring eller retting
- Oppheving av vedtak
- Pålegg om undersøkelse
- Pålegg om iverksetting av tiltak
- Erstatningsansvar
- Straff

Foretaksstraff mot – Midtre Namdal samkommune 2014

- Samkommunen v/barneverntjenesten anmeldt for tjenesteforsømmelse – grov uforstand i tjenesten, strl. 1902 § 325 (strl. 2005, § 172)
- «...**Overitting av lovpålagte frister, henleggelse av saker** uten at det var foretatt undersøkelser eller mangelfulle eller sent utførte undersøkelser, i noen tilfeller **manglende vurdering** etter bvl. § 4-2...»
- «Fristoversittelsen besto i at saksbehandlingsfristen i barnevernloven § 6-9, som normalt er tre måneder og i særlige tilfeller seks måneder, ble praktisert som en seks-månedersfrist som barnevernet selv forlenget ved å avslutte saken etter seks måneder og åpne den på nytt slik at det løp en ny frist. I andre tilfeller ble **fristen praktisert som 'preklusiv'**, slik at saken ble henlagt fordi fristen var utløpt. (...). I følge tall fra Fylkesmannen ble fristene overskredet i over 70 % av sakene i andre halvår 2011 og første halvår 2012.»

Om foretaksstraff

Samkommunen v/barneverntjenesten anmeldt for tjenesteforsømmelse – grov uforstand i tjenesten, strl. 1902 § 325 (strl. 2005, § 172) . Sak 12324345 4313/14-63/AGR012 (bot på 75.000,-)

- Riksadvokaten: «...Oversitting av lovpålagte frister, henleggelse av saker uten at det var foretatt undersøkelser eller mangelfulle eller sent utførte undersøkelser, i noen tilfeller manglende vurdering etter bvl. § 4-2...»
- «Fristoversittelsen besto i at saksbehandlingsfristen i barnevernloven § 6-9, som normalt er tre måneder og i særlige tilfeller seks måneder, ble praktisert som en seks-månedersfrist som barnevernet selv forlenget ved å avslutte saken etter seks måneder og åpne den på nytt slik at det løp en ny frist. I andre tilfeller ble fristen praktisert som 'preklusiv', slik at saken ble henlagt fordi fristen var utløpt. I de førstnevnte tilfellene innebar denne praksisen at undersøkelsene og eventuelle tiltak ble gjennomført svært sent. I noen av de sistnevnte tilfellene medførte fristoversittelsene at sakene ble henlagt uten at det var foretatt noen undersøkelser eller kun undersøkelser som åpenbart var mangelfulle. I følge tall fra Fylkesmannen ble fristene overskredet i over 70 % av sakene i andre halvår 2011 og første halvår 2012.»

Forst. foretaksstraff

- «Et eksempel på åpenbart mangelfulle undersøkelser er sakseksempel 1 vedlagt Fylkesmannens brev av 6. januar 2014 (dok 28): Meldinger om svært bekymringsfulle forhold i hjemmet som ble gitt fra ulike offentlige instanser over en periode på 1,5 år, ble ikke fulgt opp på annen måte enn ved at barneverntjenesten innkalte mor til samtale og innhentet opplysninger fra skolen. Selv om mor ikke møtte til samtalen og opplysningene fra skolen styrket bekymringsmeldingen, ble ytterligere undersøkelser eller tiltak ikke gjennomført.»
- «Sakene i forelegget omfatter om lag 100 barn. Som en konsekvens av manglende undersøkelser eller at slike ikke ble iverksatt i rett tid, har de berørte barna ikke fått den beskyttelse de skal ha etter regelverket. Overtredelsen fremstår som grov ut fra den lange tidsperioden, antallet barn som er berørt, grovheten i noen av tilfellene og ut fra det potensialet som feil og forsinkelser erfaringsmessig har innenfor dette saksfeltet.»

Begrunnelse for ileggelse av straffansvar

«Spørsmålet om foretaksstraff er hensiktsmessig beror på en helhetsvurdering... Begrunnelsen for den preventive betydningen... gjør seg neppe gjeldende i denne saken. Men verdiene som skal vernes, og det faktum at straffetrusselen formentlig vil ha reell preventiv betydning vis-a-vis andre kommuner, gjør seg gjeldende. Barns rettigheter er vernet i FNs barnekonvensjon som Norge har ratifisert.... Etter grunnlovsrevisjonen i mai 2014 er vernet av barns rettigheter nå uttrykkelig nedfelt i Grunnloven (§ 104). Det kan ikke herske tvil om at barns oppvekstvilkår er en viktig verdi som det er et felles ønske om å verne om, og en reell straffetrussel vil formentlig bidra til at kommunene allokterer tilstrekkelige ressurser til barneverntjenesten og styrker internkontrollene slik at det ikke begås lovbrudd»

Oppsummerende stikkord om forebygging av uforsvarlighet

- Sikre kunnskap om lovverket
- Sikre kunnskap om fagutvikling og faglige retningslinjer
- Sikre tilstrekkelig og faglig kompetent personelle ressurser
- Sikre dokumentasjon av alle faglige vurderinger i alle faser
- Sikre medvirkning og at barn høres
- Sikre at saken er tilstrekkelig opplyst
- Sikre rutiner og systemer som fanger opp intern svikt

.....»ser jo helt likt ut som interkontrollforskriften § 4»...

Referanser

- Riksrevisjonens undersøkelse om det kommunale barnevernet og bruken av statlige virkemidler. Dokument 3:15 (2011-2012)
- Bufdir tolkningsuttalelse 54199-2/2016
- NOU 2016:16 Ny barnevernlov. Sikring av barns rett til omsorg og beskyttelse
- Prop. 106 L (2012-2013)
- Helsetilsynet: Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2011 med kommunalt barnevern. Undersøkelse og evaluering
- Fylkesmannen i Hordaland: 'Dei forsto meg ikkje'. Tilsynsrapport 19. september 2016 (fylkesmennene i Hordaland, Rogaland og Troms)
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus: Hendelsesbasert tilsynssak – Bærum barneverntjeneste og interkommunal barneverntjenesten Valdres – Brudd på barnevernloven. 17.03.2016 (sladdet rapport)
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus: tilsynssak –barn 10 år – Søndre Nordstrand. 29.01.2015
- Eidsivating lagmannsretts dom: LE-2015-60033